

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิดละเมิดลิขสิทธิ์
และระวางโทษตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

LEGAL PROBLEMS ON THE OFFENSES OF INFRINGING
AND PUNISHED UNDER THE COPYRIGHT ACT, B.E. 2537

นฤนาท รัตนโชติวงศ์กุล^{1*} และ นิตี พดุงชัย²

Naluthnart Rattanachotvongkul^{1*} & Niti Phaduangchai²

หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Doctor of Law, Western University, Bangkok, Thailand^{1*, 2}

nanthakaram.49@hotmail.com

บทคัดย่อ

คณะผู้นิพนธ์ฉบับนี้ศึกษา ปัญหาการกำหนดฐานความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ และระวางโทษตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน เพื่อศึกษาหลักการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในกฎหมายระบบต่าง ๆ รวมถึงหลักเกณฑ์การกำหนดความผิด และโทษในทางอาญา นำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบการกำหนดฐานความผิด ระวางโทษของไทยว่ามีความเหมาะสมกับพฤติการณ์ ลักษณะของความผิด สอดคล้องกับระดับของการลงโทษ ที่ใช้กับอาชญากรรมที่มีความรุนแรงเท่ากันหรือไม่ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรม และสัมภาษณ์ในเชิงลึกด้วยวิธีสุ่มตัวอย่างโดยเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) มาวิเคราะห์ปัญหาและผลกระทบจากการ กำหนดฐานความผิดการละเมิดลิขสิทธิ์และโทษในทางอาญา เพื่อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายคุ้มครอง การละเมิดลิขสิทธิ์ในทางอาญา ให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับสภาพปัญหา ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน

จากการศึกษาพบว่า การคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามกฎหมายไทยบัญญัติขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญากรุงเบอร์น และความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้าที่มีหลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองในทางอาญาว่า จะต้องกระทำโดยเจตนา มีปริมาณในเชิงพาณิชย์ โทษจะต้องเพียงพอที่จะหยุดยั้งการละเมิด ที่สำคัญจะต้องสอดคล้อง กับระดับของการลงโทษที่ใช้กับอาชญากรรมที่มีความรุนแรงเท่ากัน ในขณะที่พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 กำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์ในทางแพ่งเป็นความผิดอาญาทุกกรณีโดยมิได้กำหนดพฤติการณ์ ลักษณะการกระทำ ปริมาณและรายได้จากการละเมิด และเมื่อนำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์เปรียบเทียบกับฐานความผิดที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา ความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์กำหนดระวางโทษสูงกว่าฐานความผิดตามประมวลกฎหมาย อาญาที่มีความรุนแรงในระดับใกล้เคียงกัน จึงเป็นการให้ความคุ้มครองในมาตรฐานที่สูงกว่าที่กำหนดไว้ในความตกลง ว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า และไม่ได้สัดส่วนกับพฤติการณ์ในการกระทำผิดและไม่เป็นไป ตามเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมายอาญา และไม่สอดคล้องกับทฤษฎีการกำหนดโทษทางอาชญาวิทยา

ผู้วิจัยเห็นว่า การคุ้มครองลิขสิทธิ์ในทางอาญาที่เหมาะสม ควรกำหนดให้เฉพาะการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อการค้าเป็นความผิดอาญา และกำหนดพฤติการณ์ในการกระทำ ปริมาณ และรายได้จากการละเมิด ในส่วนระหว่างโทษจำคุกควรกำหนดไม่เกินสามปีโดยไม่กำหนดโทษขั้นต่ำ และโทษปรับขั้นสูงคงไว้เช่นเดิมแต่ไม่กำหนดโทษขั้นต่ำ และให้ตัดคำว่าหรือทั้งจำทั้งปรับออก

คำสำคัญ: การคุ้มครองลิขสิทธิ์ทางอาญา กฎหมาย ลิขสิทธิ์

ABSTRACT

This thesis studies the problem of determination of penalties for violation of Copyrights Act B.E.2537 in force at present. Its purpose is to examine principles related to protection of copyrights in specific law regimes additionally, the principles of determining charges and penalties under the theories on criminal law, characteristics of offenses, and importantly, whether or not they are appropriate, compared to other crimes committed with the same degree of violence. The information obtained utilizing literature review and in-depth interview based on purposive sampling is analyzed so that the problems and effects from designating the criminal charges of infringement of copyrights can be drawn from the collected information with the purpose of a suggestion of improving the law to protect copyrights from criminal infringement that suits the context of the present Thai society. It is found out in the study that the Thai law is due to the implementation of Bern Convention and Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (TRIPS) has it that infringement of copyrights has to be committed with intention, in the amount deemed as for a commercial purpose. Furthermore, the penalties of imprisonment and fines have to be compatible with other crimes with the same degrees of violence. As to Copyrights Act, indirect infringements. What is more, the law renders criminal all civil infringements; the law even extends to that duplications, without indication of the circumstances, without evidence of the cases, Furthermore, the penalty for copyright infringement is more in degree than that of the crime of which the degree of violence is the same. the standardization of this protection is higher than that under TRIPS and the penalties under this Act is not in proportion to the circumstances of committing the crime, and significantly, not in compliance with both the intention of enacting criminal laws and the theories of Criminology in stipulating penalties – theoretically Appropriate criminal protection should, therefore, be the legal stipulation that only commercial infringement of copyrights can be a crime with the designated description under the The law of the unlawful circumstances, amount and income earned from the violation. Imprisonment should not be more than three years without a minimum limit; while, a fine should be maximally limited as usual, yet without minimum rate.

Keywords: Criminal Protection of Copyrights, regal, Copyright

บทนำ

ลิขสิทธิ์เป็นทรัพย์สินทางปัญญาประเภทหนึ่ง ที่เกี่ยวกับสุนทรียภาพทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิด ได้รับการคุ้มครองตั้งแต่สมัยกรีกและโรมันโดยให้ความคุ้มครองเฉพาะงานประพันธ์ การคุ้มครองลิขสิทธิ์อย่างจริงจังเป็นรูปร่างในศตวรรษที่ 15 เป็นผลมาจากการประดิษฐ์แท่นพิมพ์ เป็นเหตุให้มีการเขียนเพิ่มขึ้นมาก แต่ต้องลงทุนในจำนวนที่สูง จึงเกิดระบบตัวกลางที่จะลงทุนขึ้นต้นเพื่อจัดพิมพ์ แต่เกิดการลอกเลียนกันอย่างแพร่หลาย ส่งผลให้เกิดการพัฒนากระบวนการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ พัฒนาการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ได้พัฒนาออกเป็น 2 ระบบ คือ ระบบ “สิทธิในการทำสำเนา” พัฒนาขึ้นในประเทศอังกฤษ (Skone James et al., 1980) และระบบ “สิทธิของผู้สร้างสรรค์” พัฒนาขึ้นในประเทศฝรั่งเศส (Sawangkun, 1987)

การคุ้มครองลิขสิทธิ์ตั้งแต่ยุคแรกถึงศตวรรษที่ 18 การคุ้มครองลิขสิทธิ์เป็นการคุ้มครองเฉพาะภายในประเทศ ต่อมาในศตวรรษที่ 19 จึงให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ระหว่างประเทศ โดยประเทศต่าง ๆ สามารถบรรลุข้อตกลงก่อตั้งสหภาพเบอร์น์ และให้สัตยาบันเข้าร่วมอนุสัญญากรุงเบอร์น์ ในปี ค.ศ.1886 ซึ่งเป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศฉบับแรกเกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ อนุสัญญานี้ได้นำหลักการคุ้มครองลิขสิทธิ์ทั้งในระบบสิทธิในการทำสำเนา และสิทธิของผู้สร้างสรรค์ผสมผสานเข้าหากัน หลังจากอนุสัญญากรุงเบอร์น์ประเทศต่าง ๆ สามารถบรรลุข้อตกลงกัน ก่อให้เกิดองค์การการค้าโลก (WTO) และในเวที WTO ประเทศมหาอำนาจต่าง ๆ ก็ได้ร่วมกันวางหลักเกณฑ์ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า ซึ่งให้ความคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรม

รวมถึงให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์และเชื่อมโยงระบบกฎหมายลิขสิทธิ์ระบบต่าง ๆ เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Suppaphasiri, 1996)

อนุสัญญากรุงเบอร์น์มิได้กำหนดโทษจำคุก และปรับแก่ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ เพียงแต่กำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิที่จะยึดสำเนางานอันละเมิดลิขสิทธิ์นั้นได้ ในขณะที่ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (TRIPs) มีข้อกำหนดเกี่ยวกับสภาพบังคับทางอาญาไว้ว่า จะต้องกระทำโดยเจตนา มีปริมาณในเชิงพาณิชย์ โทษจำคุก และหรือโทษปรับเงินจะต้องเพียงพอที่จะหยุดยั้งการละเมิดที่สำคัญจะต้องสอดคล้องกับระดับของการลงโทษที่ใช้กับอาชญากรรมที่มีความรุนแรงเท่ากัน ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดโทษจำคุกและหรือปรับเฉพาะกรณีที่มีปริมาณในเชิงพาณิชย์เท่านั้น แต่หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นเพียงมาตรฐานขั้นต่ำ ดังนั้น ประเทศสมาชิกใดมีสิทธิที่จะกำหนดหลักเกณฑ์การลงโทษให้สูงกว่าข้อตกลงนี้ได้ ในขณะที่การให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามกฎหมายไทยปัจจุบันให้ความคุ้มครองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ได้บัญญัติขึ้นภายใต้แรงกดดันจากประเทศสหรัฐอเมริกากดดันให้ประเทศไทยให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์เพื่อแลกกับการถูกตัดสิทธิประโยชน์ทางการค้า รัฐบาลไทยในขณะนั้นจึงจำเป็นต้องปรับปรุง แก้ไขพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์โดยมีการกำหนดระวางโทษที่สูงและเพิ่มโทษทางอาญาละเมิดลิขสิทธิ์ทุกกรณี ประสงค์เพียงเพื่อจะป้องกันปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ (นิติบัญญัติ ฉบับที่ 17)

ประเด็นปัญหา

ลิขสิทธิ์ไม่ได้พัฒนาขึ้นโดยสังคมและคนในสังคมไทย แต่บัญญัติขึ้นเพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญากรุงเบอร์ลินและความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา การคุ้มครองลิขสิทธิ์จึงไม่สอดคล้องกับสถานะของสังคมและความรู้สึกของคนในสังคมที่รู้สึกว่า การละเมิดลิขสิทธิ์ไม่ใช่สิ่งเลวร้าย การคุ้มครองทางอาญาโดยกำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์ทางแพ่งเป็นความผิดอาญาทุกกรณีเป็นการกำหนดมาตรฐานการคุ้มครองที่สูงกว่าความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า โดยมีได้นำผลกระทบจากการให้ความคุ้มครองมาพิจารณาประกอบว่าการคุ้มครองทางอาญามีความเหมาะสมกับสภาพสังคมไทยหรือไม่ ส่งผลให้การให้ความคุ้มครองทางอาญาตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 เกิดปัญหากฎหมายและปัญหาในทางปฏิบัติ เช่น

ปัญหาข้อเท็จจริง

(1) ผู้กระทำผิดไม่รู้สึกรู้ว่ากระทำผิดและกระทำความผิดซ้ำ (recidivism) คนไม่เคารพกฎหมายกฎหมายเพื่อ เห็นได้จากคนในสังคมพร้อมให้การสนับสนุนโดยการซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์

(2) การให้ความคุ้มครองในลักษณะเป็นสิทธิแต่ผู้เดียวห้ามกระทำการบางอย่างเป็นการจำกัดสิทธิกรรมสิทธิ์ และกำหนดฐานความผิดโดยมิได้กำหนดพฤติการณ์ ลักษณะการกระทำ ปริมาณและรายได้จากการละเมิด เป็นการกีดกันสาธารณชนมิให้เข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ ส่งผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวกับสิทธิในเสรีภาพ ทรัพย์สิน การพัฒนา การศึกษา

(3) เกิดการผูกขาดทางเศรษฐกิจทำให้การใช้ทรัพยากรของสังคมเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ การแข่งขันทางการค้าไม่เป็นธรรม เป็นการใช้งบประมาณที่มีจำกัดของสังคมมาคุ้มครองประโยชน์เอกชนเกิดความไม่เป็นธรรมในการใช้กฎหมาย และเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ

ปัญหาข้อกฎหมาย

(1) การกำหนดให้ฐานความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ทั้งละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรง ละเมิดลิขสิทธิ์โดยอ้อม ทั้งการละเมิดเพื่อการค้าและมีใช้เพื่อการค้า ซึ่งเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ในทางแพ่งเป็นความผิดทางอาญาทุกกรณีโดยมิได้กำหนดพฤติการณ์ ลักษณะการกระทำ ปริมาณและรายได้จากการละเมิดเป็นการวิตรอนหลักกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของคนทั้งสังคม และละเมิดสิทธิมนุษยชนทางทรัพย์สินของคนทั้งสังคม

(2) การกำหนดระวางโทษฐานความผิดละเมิดลิขสิทธิ์ในอัตราที่สูงไม่เหมาะสมกับพฤติการณ์และลักษณะของความผิด ไม่สอดคล้องกับระดับของการลงโทษที่ใช้กับอาชญากรรมที่มีความรุนแรงเท่ากัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ความเป็นมา หลักการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในกฎหมายระบบต่าง ๆ และที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาระหว่างประเทศ กฎหมายภายในของประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทย

2. ศึกษาหลักการการกำหนดความผิดและโทษในทางอาญาตามทฤษฎีทางกฎหมายอาญา ทฤษฎีทางอาญาวิทยาและทัณฑวิทยา

3. ศึกษาเปรียบเทียบความเหมาะสมในการกำหนดฐานความผิด การระวางโทษที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ว่ามีความเหมาะสมกับพฤติการณ์ ลักษณะของความผิด และสอดคล้องกับระดับของการลงโทษที่ใช้กับอาชญากรรมที่มีความรุนแรงเท่ากันหรือไม่

4. ศึกษาปัญหาและผลกระทบจากการกำหนดฐานความผิดการละเมิดลิขสิทธิ์ในมิตินิติปรัชญา ทฤษฎีทางกฎหมายอาญา ทฤษฎีทางอาญาวิทยาและทัณฑวิทยา ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์

5. เสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงกฎหมายคุ้มครองการละเมิดลิขสิทธิ์ ให้สามารถแก้ไขปัญหาได้

อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมไทยปัจจุบัน

เศรษฐศาสตร์ เพื่อนำเสนอมาตรการหรือกลไกที่เหมาะสมนำมาปรับใช้ในประเทศไทย

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1) หลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ทางอาญาที่บัญญัติไว้ใน

ก) อนุสัญญาระหว่างประเทศ เช่น อนุสัญญากรุงเบอร์ลิน ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า เป็นต้น

ข) กฎหมายภายในของประเทศต่าง ๆ

ค) กฎหมายไทย

2) แนวความคิดทางทฤษฎีอาญา อาชญาวิทยา และทัณฑวิทยา สังคมศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดความผิด การกำหนดโทษ และผลกระทบจากการกำหนดฐานความผิดและระวางโทษที่ไม่เหมาะสมในมิติทางนิติปรัชญา ทฤษฎีทางอาญา กรรมสิทธิ์ในทางแพ่ง สิทธิมนุษยชน สังคม และ

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ในงานดุษฎีนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการกำหนดฐานความผิดละเมิดลิขสิทธิ์และระวางโทษ มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในทางอาญาทั้งของไทยและต่างประเทศ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างในเชิงลึก อันประกอบด้วย 5 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มที่หนึ่ง คือ กลุ่มตัวอย่างจากผู้พิพากษา กลุ่มที่สอง คือ กลุ่มตัวอย่างจากพนักงานอัยการ กลุ่มที่สาม คือ กลุ่มตัวอย่างจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กลุ่มที่สี่ คือ กลุ่มตัวอย่างจากกรมทรัพย์สินทางปัญญา กลุ่มที่ห้า คือ กลุ่มตัวอย่างจากทนายความ รวมถึงปัญหาข้อเท็จจริงและปัญหาข้อกฎหมาย ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปและแสดงเป็นภาพประกอบได้ดังรายละเอียดนี้

กลุ่มองค์กรหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมาย

กลุ่มที่ 1 ผู้พิพากษา กลุ่มที่ 2 พนักงานอัยการ กลุ่มที่ 3 ทนายความ กลุ่มที่ 4 เจ้าหน้าที่ตำรวจ
กลุ่มที่ 5 กรมทรัพย์สินทางปัญญา

แนวคิด ทฤษฎี

และผลงานที่เกี่ยวข้อง

1. ลิขสิทธิ์
 - 1.1 ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และพัฒนาการกฎหมาย
 - 1.2 ระบบกฎหมายที่ให้ความสำคัญคุ้มครองลิขสิทธิ์
 - 1.3 สนธิสัญญา และกฎเกณฑ์เกี่ยวกับการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในกฎหมายระหว่างประเทศและประเทศต่าง ๆ รวมถึงประเทศไทย
 - 1.4 การคุ้มครองลิขสิทธิ์ในทางแพ่งและทางอาญา
2. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการคุ้มครองทางอาญา
 - 2.1 แนวคิดว่าด้วยความรับผิดชอบในทางอาญา
 - 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดความผิดทางอาญา
 - 2.3 แนวคิดทางอาชญาวิทยาในการกำหนดโทษ
 - 2.4 สิทธิมนุษยชนกับการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

ปัญหาข้อเท็จจริง

1. เกิดระบบเศรษฐกิจใหม่ที่ทำให้การผูกขาดทรัพย์สินไม่มีรูปร่าง
2. ผู้กระทำผิดไม่ได้รู้สึกว่าการทำผิดอาญา เกิดวัฒนธรรมรองกฎหมายเพื่อ กฎหมายไม่มีประสิทธิภาพ
3. จำกัดหลักการลิขสิทธิ์ กีดกันสาธารณชนมิให้เข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ เจ้าของทรัพย์สินสอยทรัพย์สินของตนตามปกติอาจถูกลงโทษทางอาญาและจะถูกตีตราว่าเป็นอาชญากร
4. การใช้ทรัพยากรของสังคมเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพ การแข่งขันทางการค้าไม่เป็นธรรม เป็นการใช้จ่ายเงินภาษีอากรที่มีจำกัดของสังคมมาคุ้มครองประโยชน์เอกชน
5. เกิดข้อจำกัดในการพัฒนาประเทศ

ปัญหาข้อกฎหมาย

1. กำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงและโดยอ้อมมิใช่เพื่อการค้า เป็นความผิดอาญาโดยมิได้กำหนดพฤติการณ์ ลักษณะการกระทำ ปริมาณและรายได้จากการละเมิด เป็นการคุ้มครองสิทธิในทางเศรษฐกิจของเอกชนมากกว่าคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ และเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคั้งสังคม
2. การกำหนดระวางโทษที่สูง ไม่เหมาะสมกับพฤติการณ์และลักษณะของความผิด ไม่สอดคล้องกับระดับของการลงโทษที่ใช้กับอาชญากรรมที่มีความรุนแรงเท่ากัน
3. เจ้าของทรัพย์สินสอยทรัพย์สินตามปกติอาจต้องรับโทษทางอาญา
4. สนับสนุนให้เกิดองค์กรอาชญากรรม

กฎหมายไทยที่เกี่ยวข้อง

1. ประกาศหอพระสมุดวชิรญาณ ร.ศ. 111
2. พ.ร.บ.กรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ ร.ศ. 120
3. พ.ร.บ. แก่ไข พ.ร.บ.กรรมสิทธิ์ผู้แต่งหนังสือ พ.ศ. 2457
4. พ.ร.บ.คุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พ.ศ. 2474
5. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2521
6. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

กฎหมายระหว่างประเทศ

1. อนุสัญญากรุงเบอร์น
2. ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า

กฎหมายประเทศต่าง ๆ

1. สหรัฐอเมริกา
2. สหราชอาณาจักร
3. สาธารณรัฐประชาชนจีน
4. ญี่ปุ่น
5. สาธารณรัฐจีน

การกำหนดฐานความผิดละเมิดลิขสิทธิ์และระวางโทษตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ศึกษาวิเคราะห์หลักเหตุผลของการกำหนดโทษทางอาญา ภูมิหลัง ความเป็นมา พัฒนาการแนวคิด และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ตั้งแต่ยุคแรกถึงปัจจุบัน ที่ได้นำหลักการคุ้มครองทรัพย์สินที่มีรูปร่าง (Property Right) มาใช้กับทรัพย์สินที่ไม่มีรูปร่าง ภายใต้หลักให้ความคุ้มครองภายในระยะเวลาที่กำหนดเพื่อจูงใจผู้สร้างสรรค์ให้สร้างสรรค์งานที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยให้ความคุ้มครองสิทธิในทางเศรษฐกิจของผู้สร้างสรรค์ที่สมดุลกับการให้ความคุ้มครองสังคม

จากข้อมูลดังกล่าวนำไปสู่การวิเคราะห์การกำหนดฐานความผิด และระวางโทษ หาเหตุผลของการกำหนดโทษทางอาญาโดยศึกษาในมิติต่าง ๆ เป็นองค์รวม ในมิตินิติปรัชญา มิติการกำหนดความผิดและโทษทางอาญา มิติอาชญาวิทยาที่เกี่ยวกับการกำหนดความผิดและโทษ มิติสิทธิมนุษยชน มิติเศรษฐศาสตร์ เพื่อเสนอการกำหนดความผิดในทางอาญาให้เหมาะสมกับสังคม วัฒนธรรม โครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทย ทำให้การวิจัยทางนิติศาสตร์ในครั้งนี้ไม่อาจนำระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณมาใช้ในการวิจัยนี้ได้ ซึ่งระเบียบวิธีการวิจัยตามวิทยาการวิจัยทางนิติศาสตร์ที่เหมาะสมในการนำมาใช้พิสูจน์ประเด็นตามสมมติฐานของการวิจัยนี้ คือ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งใช้วิธีศึกษาเอกสาร (Documentary Research) วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมโดยใช้วิธีวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) จากเอกสาร บทความ บทวิเคราะห์ทั้งจากรายงานวิชาการ วิทยานิพนธ์ กฎหมาย สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย การคุ้มครองลิขสิทธิ์จะนำเสนอแยกออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

1. ภูมิหลัง พัฒนาการคุ้มครองลิขสิทธิ์ ลิขสิทธิ์ได้รับการคุ้มครองตั้งแต่ยุคกรีกโบราณ ให้ความสำคัญคุ้มครองเฉพาะการประพันธ์งานเขียนเพียงเพื่อให้มีการยอมรับถึงสิทธิของผู้ประพันธ์และให้ความสำคัญคุ้มครองเฉพาะสิทธิในทางจิตใจการคุ้มครองลิขสิทธิ์ตั้งแต่ยุคแรกจนถึงศตวรรษที่ 18 เป็นการคุ้มครองเฉพาะภายในเขตดินแดนประเทศของตน แต่หลังจากคริสต์ศตวรรษที่ 18 ประเทศที่พัฒนาแล้วได้รวมกลุ่มกันเพื่อผลักดันให้มีการคุ้มครองในระดับระหว่างประเทศและให้สัตยาบันอนุสัญญากรุงเบอร์ลิน ที่เป็นสนธิสัญญาในระดับพหุภาคีที่ต่อมากลายเป็นแม่แบบของกฎหมายลิขสิทธิ์ทั่วโลก และเป็นจุดเริ่มต้นหลอมรวมระบบภาคพื้นยุโรป หรือระบบสิทธิของผู้ประพันธ์ กับระบบแอ่งไกลแซกซอน หรือระบบสิทธิในการทำสำเนา รวมอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน อนุสัญญากรุงเบอร์ลินได้ขยายงานที่คุ้มครองออกไปตลอดเวลา ในปี ค.ศ.1914 ได้ขยายความคุ้มครองออกไปถึงงานบทละคร ดนตรี การออกแบบ ภาพวาด งานประติมากรรม สถาปัตยกรรม และภาพถ่าย ที่ล้วนแต่เข้าไปหาประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้ ปัจจุบันความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (TRIPS) ได้ขยายการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ไปถึงโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และได้เพิ่มมาตรการคุ้มครองทางอาญา (Stephen M.Stewart, 1983)

2. พัฒนาการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในประเทศไทย การให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามกฎหมายไทย ได้มีพัฒนาการแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงแรก ตั้งแต่ ร.ศ. 111 (พ.ศ. 2536) ถึง พ.ศ.2474 ในช่วงนี้ประเทศไทยยังมิได้เข้าร่วมให้สัตยาบันอนุสัญญาระหว่างประเทศ กฎหมายลิขสิทธิ์ไทยในช่วงแรกมิได้ให้ความคุ้มครองในทางอาญาแต่เป็นเรื่องการเรียกร้องสิทธิในทางแพ่งเท่านั้น

ช่วงที่ 2 ตั้งแต่ พ.ศ.2474 ถึงปัจจุบัน ในช่วงนี้ประเทศไทยได้ลงนามเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญากรุงเบอร์ลิน ในวันที่ 17 กรกฎาคม ค.ศ.1931 จึงได้ตรา

พระราชบัญญัติคุ้มครองวรรณกรรมและศิลปกรรม พ.ศ. 2474 เพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญากรุงเบอร์ลิน และได้กำหนดโทษปรับฐานละเมิดลิขสิทธิ์ไว้เป็นครั้งแรกโดยไม่กำหนดโทษจำคุก กฎหมายฉบับนี้ใช้บังคับถึงปี พ.ศ.2521 จึงถูกยกเลิกและให้ใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2521 แทนโดยกำหนดฐานความผิดทางอาญาครอบคลุมทั้งการละเมิดลิขสิทธิ์เพื่อการค้า และมีโทษละเมิดเพื่อการค้า และกำหนดโทษจำคุกฐานละเมิดลิขสิทธิ์ขึ้นเป็นครั้งแรก พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2521 ใช้บังคับถึงปี พ.ศ.2537 จึงถูกยกเลิกและให้ใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 แทนจนถึงปัจจุบัน โดยเพิ่มอัตราโทษความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ทุกกรณี เพียงประสงค์ที่จะป้องกันปราบปรามการละเมิดลิขสิทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. หลักเกณฑ์การคุ้มครองลิขสิทธิ์ ลิขสิทธิ์ได้รับการคุ้มครองภายใต้กรอบแนวคิดพื้นฐานให้ความคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจกับงานที่สร้างสรรค์ในลักษณะสิทธิแต่ผู้เดียวเป็นรางวัลตอบแทนเพื่อเป็นแรงจูงใจให้มีการคิดค้น สร้างสรรค์ให้สังคมได้ใช้ประโยชน์จากงานสร้างสรรค์ (Drahos, 1996) ผู้สร้างสรรค์จะได้รับความคุ้มครองทันทีที่สร้างสรรค์งานประเภทที่กฎหมายกำหนดโดยอัตโนมัติ สามารถโอนลิขสิทธิ์ให้แก่บุคคลอื่นได้โดยไม่จำกัดตัวบุคคลหรือเงื่อนไขคุณสมบัติของผู้รับโอน และบุคคลผู้รับโอนจะได้รับการคุ้มครองในลักษณะผูกขาดเป็นสิทธิแต่ผู้เดียวเช่นเดียวกับผู้สร้างสรรค์ทุกประการโดยไม่มีข้อจำกัดในการใช้สิทธิ

4. การคุ้มครองลิขสิทธิ์ในทางอาญา แยกออกเป็น 2 กลุ่ม (Pinyosinwat, 2009) ดังนี้

4.1 การคุ้มครองลิขสิทธิ์ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายระหว่างประเทศ

1) อนุสัญญากรุงเบอร์ลิน มิได้กำหนดโทษจำคุกและปรับแก่ผู้ละเมิดลิขสิทธิ์ เพียงแต่กำหนดให้เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิที่จะยึดสำเนางานอันละเมิด

ลิขสิทธิ์นั้นได้และการยึดดังกล่าวต้องเป็นไปตามกฎหมายภายในของแต่ละประเทศ

2) ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า (Agreement on Trade-related Aspects of Intellectual Property Right, TRIPS) ได้กำหนดหลักเกณฑ์การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในทางอาญาไว้ว่า บรรดาสมาชิกจะกำหนดให้มีกระบวนการทางอาญา และการลงโทษอย่างน้อยที่สุดในคดีที่กระทำโดยเจตนา มีปริมาณในเชิงพาณิชย์ มาตรการเยียวยาความเสียหายซึ่งรวมถึงโทษจำคุก และหรือโทษปรับเงินที่เพียงพอที่จะหยุดยั้งการกระทำดังกล่าว ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับระดับของการลงโทษที่ใช้กับอาชญากรรมที่มีความรุนแรงเท่ากัน ซึ่งหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นเพียงการกำหนดมาตรฐานการคุ้มครองขั้นต่ำ ดังนั้น ประเทศสมาชิกใดมีสิทธิที่จะกำหนดหลักเกณฑ์การลงโทษให้สูงกว่าข้อตกลงนี้ได้

4.2 การคุ้มครองลิขสิทธิ์ในทางอาญาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายภายในประเทศต่าง ๆ

1) การกำหนดฐานความผิด แยกออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1) กำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในทางการค้าหรือเพื่อกำไรที่เป็นตัวเงินโดยเฉพาะเท่านั้นเป็นความผิดทางอาญา ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.2) กำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือหากำไร และมีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือหากำไรเป็นความผิดทางอาญา ได้แก่ อังกฤษ โดยกำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือหากำไร เป็นความผิดในทางอาญาเฉพาะการกระทำโดยการนำเข้ามาในราชอาณาจักรโดยประการอื่น หรือการเผยแพร่อันมีปริมาณที่ก่อให้เกิดผลกระทบที่เสียหายแก่เจ้าของลิขสิทธิ์

2) ระวังโทษ แยกออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

2.1) โทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 2 ปี ได้แก่ ฤๅษี และสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมิได้กำหนดโทษขั้นต่ำ เป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราโทษตามกฎหมายลิขสิทธิ์ฤๅษีมิได้บัญญัติว่าหรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้นศาลอาจลงโทษปรับเพียงสถานเดียวก็ได้ ในขณะที่กฎหมายลิขสิทธิ์สาธารณรัฐประชาชนจีนใช้คำว่าหรือทั้งจำทั้งปรับเช่นเดียวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ประเทศไทย

2.2) โทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 3 ปี ได้แก่ ญี่ปุ่น และสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยมิได้กำหนดโทษขั้นต่ำ เป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราโทษตามกฎหมายลิขสิทธิ์ญี่ปุ่นมิได้บัญญัติว่าหรือทั้งจำทั้งปรับ ดังนั้นศาลอาจลงโทษปรับเพียงสถานเดียวก็ได้ ในขณะที่กฎหมายลิขสิทธิ์สาธารณรัฐประชาชนจีนใช้คำว่าหรือทั้งจำทั้งปรับเช่นเดียวกับกฎหมายลิขสิทธิ์ประเทศไทย

2.3) โทษจำคุกสูงสุดไม่เกิน 5 ปี ได้แก่ สหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐจีนไต้หวัน โดยสหรัฐอเมริกากำหนดอัตราโทษแยกออกเป็น 3 กรณี คือ ทำซ้ำหรือจำหน่ายสำเนาของงานอันมีลิขสิทธิ์ ต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี แต่ถ้าการทำซ้ำภายในเวลาที่กำหนด หรือมีสำเนางานละเมิดลิขสิทธิ์อย่างน้อย 10 สำเนา มีมูลค่าไม่ต่ำกว่า 2,500 เหรียญสหรัฐ ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 250,000 เหรียญ หรือทั้งจำทั้งปรับ ส่วนการละเมิดลิขสิทธิ์ในกรณีอื่น ๆ ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษปรับไม่เกิน 25,000 เหรียญ หรือจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ ในขณะที่สาธารณรัฐจีนไต้หวัน อัตราโทษโทษที่บัญญัติไว้แยกออกเป็น 3 กรณี คือ การทำซ้ำโดยทั่วไป ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือกักขัง หรือปรับไม่เกิน 750,000 ดอลลาร์ไต้หวัน การทำซ้ำที่มีเจตนาเพื่อขายหรือให้เช่า ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 5 ปี และปรับตั้งแต่ 200,000 ถึง 2,000,000 ดอลลาร์ไต้หวัน ส่วนการจำหน่ายงานหรือสำเนาโดยใช้แผ่นบันทึกข้อมูล ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ 6 เดือน ถึง 5 ปี

และปรับตั้งแต่ 500,000 ดอลลาร์ไต้หวัน ถึง 5,000,000 ดอลลาร์ไต้หวัน

4.3 การคุ้มครองลิขสิทธิ์ในทางอาญา ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายไทย

การให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 กำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์ในทางแพ่งเป็นความผิดทางอาญาทุกกรณี โดยกำหนดฐานความผิด 4 ฐานความผิด คือการละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรง แยกออกเป็นละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงเพื่อการค้า และการละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงมิใช่เพื่อการค้า และการละเมิดลิขสิทธิ์โดยอ้อม แยกออกเป็นละเมิดลิขสิทธิ์โดยอ้อมเพื่อการค้า และการละเมิดลิขสิทธิ์โดยอ้อมมิใช่เพื่อการค้า

5. หลักการการกำหนดความผิดและโทษในทางอาญา

กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มีความมุ่งหมายที่จะป้องกันสังคม และรักษาความสงบของชุมชน หรือรักษาศีลธรรม มีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ คือ การข่มขู่ หรือยับยั้ง (Deterrence) การเป็นสัญลักษณ์ (Symbolism) และการแก้แค้นทดแทน (Retribution) (H.L.A.Hart., 1968) มีภารกิจที่สำคัญ 3 ประการ คือ การคุ้มครองสังคม การปราบปรามและป้องกันการกระทำความผิด การคุ้มครองคุณธรรมในทางกฎหมาย (Nanakorn, 2013) ดังนั้น การกำหนดความผิดอาญาที่เหมาะสมควรต้องเป็นการกระทำที่คนส่วนใหญ่ในสังคมเห็นว่าก่อให้เกิดอันตราย กระทบกระเทือนต่อสังคมและสังคมมิได้ให้อภัยแก่การกระทำนั้น การพิจารณาบัญญัติกฎหมายอาญาควรใช้วิธีการประเมินหรือเปรียบเทียบผลดีผลเสียที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายอาญา การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญาควรใช้ในกรณีไม่มีมาตรการควบคุมอย่างอื่น นอกจากการใช้กฎหมายอาญากับการกระทำนั้น (L.Packer, 1968) ผลของการบังคับใช้กฎหมายอาญาจะต้องสามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวของมนุษย์ ควบคุม

พฤติกรรมเพื่อปกป้องชุมชน นอกจากนี้รัฐไม่ควรใช้กฎหมายอาญากับการกระทำซึ่งไม่ได้รับการสนับสนุนจากสาธารณชน และที่สำคัญรัฐไม่ควรบัญญัติความผิดซึ่งบังคับใช้ไม่ได้ไว้ในกฎหมายอาญา (Nigel Walker, 1980)

ในส่วนของโทษทางอาญากระทบต่อสิทธิในชีวิต เสรีภาพและทรัพย์สินของบุคคล จึงต้องกระทำเฉพาะเท่าที่จำเป็นและไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นการกำหนดให้การกระทำใดเป็นความผิดอาญาต้องมีผลให้การกระทำผิดนั้นลดน้อยลง และควรต้องคำนึงถึงผลกระทบจากการใช้มาตรการอาญาต่อสังคมด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยจะอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

อภิปรายผลเพื่อให้เข้าใจถึงกรอบแนวคิดการให้ความคุ้มครอง สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในทางอาญาในสังคมไทยปัจจุบัน แยกออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การคุ้มครองลิขสิทธิ์ จะอภิปรายใน 3 เรื่อง ดังนี้

1. กรอบแนวคิดในการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ได้รับการคุ้มครองภายใต้กรอบแนวคิดให้ความคุ้มครองสิทธิทางเศรษฐกิจกับงานสร้างสรรค์ที่มีลักษณะเป็นนามธรรมในลักษณะผูกขาดเป็นสิทธิแต่ผู้เดียวเป็นรางวัลตอบแทนเพื่อเป็นแรงจูงใจผู้สร้างสรรค์ให้เกิดการสร้างสรรคงาน แต่ในขณะเดียวกันกำหนดให้ผู้สร้างสรรค์งานสามารถโอนลิขสิทธิ์ให้กับผู้ใดก็ได้โดยไม่จำกัดตัวผู้รับโอน และผู้รับโอนจะได้รับการคุ้มครองในลักษณะผูกขาดเป็นสิทธิแต่ผู้เดียวเช่นเดียวกับผู้สร้างสรรค์ทุกประการโดยไม่มีข้อจำกัดเงื่อนไข ข้อยกเว้น หรือกำหนดหน้าที่ควบคู่กับการใช้สิทธิให้กับผู้รับโอน ดังนั้นการให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในปัจจุบันจึงมีได้อยู่ภายใต้กรอบแนวคิดเป็นรางวัลตอบแทนเพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกิดการสร้างสรรคงาน

2. หลักเกณฑ์การให้ความคุ้มครอง แยกออกเป็น

2.1 งานที่ให้ความคุ้มครอง พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 ให้ความคุ้มครองงาน 9 ประเภท งานต่าง ๆ ที่กฎหมายให้ความคุ้มครองล้วนแล้วแต่เป็นงานที่สามารถนำไปหาประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ และมีการขยายงานที่ให้ความคุ้มครองออกไปตลอดเวลา เป็นการอาศัยหลักเกณฑ์การคุ้มครองลิขสิทธิ์ในลักษณะผูกขาด เพื่อนำงานอันมีลิขสิทธิ์ออกหาประโยชน์อย่างไม่มีขีดจำกัด

2.2 การได้มาและการคุ้มครอง ผู้สร้างสรรค์จะได้รับความคุ้มครองทันทีที่สร้างสรรค์งานประเภทที่กฎหมายกำหนดโดยอัตโนมัติ และสามารถโอนลิขสิทธิ์ให้แก่บุคคลอื่นได้โดยไม่จำกัดตัวผู้รับโอนหรือเงื่อนไข คุณสมบัติของผู้รับโอน และบุคคลผู้รับโอนจะได้รับการคุ้มครองในลักษณะผูกขาดเป็นสิทธิแต่ผู้เดียวเช่นเดียวกับผู้สร้างสรรค์ทุกประการโดยไม่มีข้อจำกัดในการใช้สิทธิ การคุ้มครองครอบงำเช่นนี้ส่งผลให้เกิดระบบเศรษฐกิจใหม่ที่ให้ความคุ้มครองในลักษณะผูกขาดกับสิ่งที่เป็นนามธรรมอย่างไม่มีขอบเขต จะทำให้กลุ่มทุนเอกชนดำเนินการทุกวิถีทางโดยอาศัยอำนาจการต่อรองที่เหนือกว่าผู้สร้างสรรค์เพื่อให้ได้มาซึ่งงานอันมีลิขสิทธิ์และนำงานอันมีลิขสิทธิ์ออกหาประโยชน์ได้อย่างไม่มีขีดจำกัดและไม่มีขอบเขต ผลจากหลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการเอาเปรียบสังคม กระจ่ายรายได้ไม่เป็นธรรม และใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดของสังคมอย่างไม่มีประสิทธิภาพ

2.3 สิทธิของเจ้าของลิขสิทธิ์ เจ้าของลิขสิทธิ์มีสิทธิแต่ผู้เดียวในการทำการในการทำซ้ำ หรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน (ละเมิดลิขสิทธิ์ในงานทั่วไป) การทำซ้ำ หรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เช่าต้นฉบับหรือสำเนา (งานโสทัศน์วัสดุ ภาพยนตร์ หรือสิ่งบันทึกเสียง) หลักเกณฑ์ดังกล่าวเป็นการวางหลักเกณฑ์การคุ้มครองวัตถุแห่งสิทธิที่เป็น

นามธรรมในลักษณะผูกขาดเพื่อคุ้มครองประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของเจ้าของลิขสิทธิ์ที่ปัจจุบันส่วนใหญ่มิได้เป็นผู้สร้างสรรค์ ส่งผลให้นำไปสู่การกีดกันคนทั้งสังคมในการเข้าถึงงานอันมีลิขสิทธิ์ และเป็นการจำกัดหลักการสิทธิในทรัพย์สินที่มีงานอันมีลิขสิทธิ์เกี่ยวข้องของคนทั้งสังคม ทั้งยังเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในเรื่องความเป็นอยู่ เสรีภาพ ทรัพย์สิน การศึกษา การพัฒนา

2.4 การกระทำที่ถือว่าเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ เป็นการกระทำต่อเป็นการกระทำต่องานที่ปรากฏออกมาเป็นรูปร่างแล้ว ในประเภทงานที่กฎหมายกำหนดแยกออกเป็น 2 กรณี ดังนี้

1) การละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรง แยกออกเป็นละเมิดเพื่อการค้าและมีใช้เพื่อการค้า โดยกำหนดให้การกระทำต่อตัวงานอันมีลิขสิทธิ์โดยการทำซ้ำ หรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน (ในงานทั่วไป) การทำซ้ำ หรือดัดแปลง เผยแพร่ต่อสาธารณชน ให้เข้าต้นฉบับหรือสำเนา (ในงานโสตทัศนวัสดุ ภาพยนตร์ หรือสิ่งบันทึกเสียง) เป็นความผิดโดยมิได้กำหนด พฤติการณ์ของการกระทำ ผลกระทบจากการกระทำ ปริมาณการละเมิดและรายได้ที่ผู้ละเมิดได้จากการทำละเมิด ฯลฯ

2) การละเมิดลิขสิทธิ์โดยอ้อม แยกออกเป็นละเมิดเพื่อการค้าและมีใช้เพื่อการค้า ความผิดฐานนี้เป็นการห้ามมิให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการละเมิดลิขสิทธิ์มิให้นำงานอันละเมิดลิขสิทธิ์ออกจำหน่าย เผยแพร่ ความผิดฐานนี้จึงเป็นการให้ความคุ้มครองสิทธิในทางเศรษฐกิจของเจ้าของลิขสิทธิ์เป็นขั้นที่สอง ซึ่งเป็นการตัดแรงจูงใจในการกระทำความผิดและบังคับห้ามคนในสังคมมิให้มีส่วนเกี่ยวข้อง สนับสนุนงานอันละเมิดลิขสิทธิ์

ส่วนที่ 2 การกำหนดความผิดและโทษในทางอาญา จะอธิบายใน 4 เรื่อง ดังนี้

1. แนวคิดในการบัญญัติกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายที่มีความมุ่งหมายที่จะป้องกันสังคม และรักษาความสงบของชุมชนหรือรักษาศีลธรรม ความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะคุ้มครองประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของเจ้าของลิขสิทธิ์ ผลของการคุ้มครองเป็นการจำกัดหลักการสิทธิในทรัพย์สินที่มีลิขสิทธิ์เกี่ยวข้องของคนทั้งสังคม เป็นการข่มขู่และสร้างภาระให้กับคนทั้งสังคมมิให้ละเมิดลิขสิทธิ์หรือนำสินค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์ออกเผยแพร่

2. หลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดและขอบเขตกฎหมายอาญา

หลักเกณฑ์ในการพิจารณากำหนดขอบเขตกฎหมายอาญาใช้วิธีการประเมินหรือเปรียบเทียบ ผลดีผลเสียที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายอาญา โดยพิจารณาทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม การบังคับใช้กฎหมายอาญากับการกระทำที่คนส่วนใหญ่ประพฤติปฏิบัติ การให้ความคุ้มครองลิขสิทธิ์ในประเทศไทยไม่ได้เกิดจากความตระหนักรู้และต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมดังเช่นประเทศในภาคพื้นยุโรปและอเมริกา เนื่องจากพื้นฐานทางสังคมไทยเป็นเกษตรกรรม เห็นได้จากแม้ว่าประเทศไทยให้การคุ้มครองลิขสิทธิ์มากกว่าร้อยปี แต่แทบจะไม่เคยมีการระบุถึงความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญาไว้ในระบบการศึกษาไทย ผลของการกำหนดฐานความผิดละเมิดลิขสิทธิ์เป็นการบังคับใช้กฎหมายอาญากับการกระทำที่คนส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญ และปราศจากข้อตำหนิในทางศีลธรรมของชุมชน ส่งผลให้มีการละเมิดลิขสิทธิ์เป็นไปอย่างแพร่หลาย การบังคับกฎหมายทำได้ได้ยาก และต้องใช้งบประมาณมหาศาลในการบังคับใช้กฎหมาย

3. แนวความคิดในการกำหนดความผิดทางอาญา

กำหนดความผิดจากสิ่งที่กฎหมายประสงค์จะคุ้มครอง ที่ไม่ใช่สิ่งที่มีรูปร่างหรือวัตถุหรือบุคคล แต่เป็นสภาพที่กฎหมายปรารถนาต้องการประกันจากการล่วงละเมิด และเป็นสมบัติที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม ซึ่งการคุ้มครองในรูปแบบอื่นไม่เพียงพอจึงจำเป็นต้องคุ้มครองโดยกฎหมายอาญา เหตุผลในการคุ้มครองลิขสิทธิ์ให้ความคุ้มครองเพื่อจูงใจผู้สร้างสรรค์ให้สร้างสรรค์งาน แต่กำหนดให้ผู้สร้างสรรค์สามารถโอนลิขสิทธิ์ให้กับผู้ใดก็ได้โดยไม่มีข้อจำกัด และให้ความคุ้มครองผู้รับโอน เช่นเดียวกับผู้สร้างสรรค์ หลักเกณฑ์ในการคุ้มครอง เช่นนี้เป็นการเปิดช่องให้ผู้รับโอนลิขสิทธิ์นำลิขสิทธิ์ไปหาประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ เนื่องจากหากประสงค์ที่จะจูงใจผู้สร้างสรรค์ให้สร้างสรรค์งานแล้ว ควรกำหนดให้ความคุ้มครองแยกออกเป็น 2 ระดับ คือให้ความคุ้มครองผู้สร้างสรรค์มากกว่าเจ้าของลิขสิทธิ์ และควรกำหนดข้อจำกัดในการใช้สิทธิ ภาระ หน้าที่ให้กับผู้รับโอนลิขสิทธิ์ที่ต้องมีต่อสังคม

4. หลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดทางอาญา

ในอดีตการกำหนดความผิดของกฎหมายอาญาจะใช้เกณฑ์ศีลธรรมหรือข้อห้ามในทางศีลธรรม แต่ในปัจจุบันแนวคิดในการกำหนดความผิดอาญายังมีความเห็นแตกต่างกันเป็นผลพวงมาจากความแตกต่างของสภาพสังคม วัฒนธรรม แนวความคิดปรัชญาในการลงโทษ อิทธิพลทางศาสนา รูปแบบของการปกครอง ฯลฯ การกำหนดฐานความผิดละเมิดลิขสิทธิ์อยู่ภายใต้อิทธิพลของสำนักกฎหมายบ้านเมืองที่เห็นว่า กฎหมายที่แท้จริงคือ กฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ ที่บัญญัติขึ้นโดยรัฐที่มีความสมบูรณ์ในตัวเองไม่ต้องอยู่ใต้อำนาจหรือข้อจำกัดของศีลธรรม กฎหมายเป็นเรื่องเจตจำนง (Will) ของมนุษย์ มีใช้เรื่องของเหตุผลของมนุษย์ ดังนั้นกฎหมายจะมีเนื้อความอย่างไรก็ได้มีความยุติธรรมหรือไม่ไม่ใช่เรื่องที่จะต้องพิจารณาในขณะที่ผู้วิจัย เห็นว่า กฎหมายเป็นผลผลิตของ

พลังภายในสังคมโดยตัวของมันเองแล้วเติบโตไปตามประวัติศาสตร์ที่ปรากฏอยู่ในรูปประเพณีหรือจิตสำนึกร่วมของประชาชน กฎหมายต้องสอดคล้องกับเจตจำนงของประชาชน ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีเกิดขึ้นตั้งแต่ดั้งเดิมเริ่มต้นชนชาติและวิวัฒนาการไปตามกาลเวลา ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ แต่ละชนชาติจึงมีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ทัศนคติต่อความสัมพันธ์ของสังคมแตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อมของแต่ละชาติ ดังนั้นกฎหมายของแต่ละชาติจึงแตกต่างกันไปจากชาติอื่น ๆ ไม่สามารถที่จะเอากฎหมายของประเทศหนึ่งมาใช้เป็นกฎหมายของอีกประเทศหนึ่งได้

ส่วนที่ 3 ความเหมาะสมในการกำหนดฐานความผิดและโทษ จะอภิปรายใน 3 เรื่อง ดังนี้

1. ความเหมาะสมในการกำหนดฐานความผิด

การกำหนดให้การกระทำต่อวัตถุแห่งสิทธิที่มีลักษณะเป็นนามธรรม ผลการละเมิดไม่ส่งผลเสียหายใด ๆ ต่อตัวงานอันมีลิขสิทธิ์ ความเสียหายจากการละเมิดเพียงเกิดกับประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของเจ้าของลิขสิทธิ์ อีกทั้งพฤติการณ์ในการกระทำตามที่กฎหมายห้ามส่วนใหญ่เป็นการใช้สอยทรัพย์สินของตนตามปกติและเป็นการจำกัดหลักกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่มีงานอันมีลิขสิทธิ์เกี่ยวข้องของคนทั้งสังคม การกระทำที่กฎหมายห้ามไม่มีข้อห้ามในทางศีลธรรม มิได้กระทำด้วยจิตใจที่ชั่วร้าย คนส่วนใหญ่ในสังคมไม่เห็นว่าป็นอันตราย ไม่ก่อให้เกิดอันตราย ไม่กระทบต่อประโยชน์ในทางศาสนา สวัสดิภาพของส่วนรวม และความผิดเหล่านั้นมิใช่ความผิดร้ายแรง การกำหนดความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ของไทยจึงเป็นการให้ความคุ้มครองโดยมิได้คำนึงถึงการคุ้มครองสังคมและมิได้ปกป้องชุมชน

จากเหตุผลที่กล่าวมาการคุ้มครองลิขสิทธิ์ในทางอาญาตามกฎหมายไทยที่เหมาะสมควรพิจารณาถึงความเหมาะสม โดยควรให้ความคุ้มครองเฉพาะการละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงเพื่อการค้าแต่ต้องกำหนดพฤติการณ์ในการกระทำ ลักษณะการกระทำ ปริมาณ

และรายได้จากการละเมิด เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานการคุ้มครองในทางอาญาตามที่กำหนดไว้ในความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า ส่วนฐานความผิดละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงมิใช่เพื่อการค้า ละเมิดลิขสิทธิ์โดยอ้อมมิใช่เพื่อการค้า ไม่สมควรได้รับการคุ้มครองทางอาญาเนื่องจากการเป็นการคุ้มครองที่สูงกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ในความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการค้า และผลจากการคุ้มครองเป็นการคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของเอกชนมากกว่าประโยชน์สาธารณะ

2. ความเหมาะสมในการกำหนดโทษ

2.1 เปรียบเทียบกับโทษของฐานความผิดที่กำหนดไว้ในประเทศต่าง ๆ

การกำหนดระวางโทษในความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงเพื่อการค้าตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 กำหนดโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สูงกว่าระวางโทษฐานละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงเพื่อการค้าของประเทศต่าง ๆ เช่น ประเทศญี่ปุ่นและประเทศจีนกำหนดระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี ประเทศอังกฤษกำหนดระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี ประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี เฉพาะกรณีการกระทำความผิดซ้ำภายในเวลาที่กำหนด หรือจำนวนและมูลค่าที่ละเมิดมีปริมาณมากกำหนดระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี โดยระวางโทษตามกฎหมายในแต่ละประเทศมิได้กำหนดอัตราโทษขั้นต่ำ

2.2 เปรียบเทียบกับโทษของฐานความผิดที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

ความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงเพื่อการค้า กำหนดอัตราโทษจำคุกสูงสุดสูงกว่าความผิดฐานนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานในข้อสำคัญในคดีอันเป็นเท็จ ปลอมเอกสาร ขยายของโดยหลอกลวง

หน่วงเหนี่ยวหรือกักขัง ลักทรัพย์ ฉ้อโกง ยักยอก ทำให้เสียทรัพย์ โดยกำหนดโทษขั้นสูงไว้สูงกว่าหนึ่งปี ในส่วนการกำหนดระวางโทษขั้นต่ำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงเพื่อการค้ากำหนดระวางโทษขั้นต่ำไว้หกเดือน ในขณะที่ฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาในกลุ่มนี้ มิได้กำหนดระวางโทษขั้นต่ำไว้ ความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงเพื่อการค้าจึงกำหนดโทษขั้นต่ำสูงกว่า และในส่วนของโทษปรับมีระวางโทษปรับสูงสุดที่สูงกว่าอัตราโทษปรับสูงสุดของฐานความผิดในกลุ่มนี้เกือบแปดแสนบาท

เมื่อเปรียบเทียบกับลักษณะของความผิด ระดับของการลงโทษและพฤติการณ์ในการกระทำความผิดกับฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา พฤติการณ์ในการกระทำความผิดในกฎหมายอาญาบางฐานความผิดกระทำโดยมีจิตใจที่ชั่วร้าย เช่น ฉ้อโกง ปลอมเอกสาร บางฐานความผิดมีการไตร่ตรอง วางแผนกระทำการเพื่อให้เกิดความเสียหายกับสังคมและผู้อื่น หรือให้ตนได้รับประโยชน์โดยทุจริต เช่น ขยายของโดยหลอกลวง โดยเฉพาะอย่างยิ่งความผิดฐานลักทรัพย์ ยักยอก ทำให้เสียทรัพย์ที่ผลแห่งการกระทำส่งผลโดยตรงกับตัวทรัพย์ทำให้เจ้าของไม่สามารถใช้สอยหาประโยชน์จากทรัพย์ของตนตามปกติ ฐานความผิดต่าง ๆ ในกลุ่มนี้มีลักษณะเป็นอาชญากรรมที่มีความรุนแรงมากกว่าการละเมิดลิขสิทธิ์ ได้รับการดำเนินในทางศีลธรรม กระทบต่อการอยู่ร่วมกันอย่างความสงบสุขของคนในสังคม และกระทบต่อเศรษฐกิจของคนในสังคม ความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงเพื่อการค้าจึงมีการกำหนดโทษที่ไม่เหมาะสมกับพฤติการณ์ ลักษณะความผิด และอัตราโทษมีความรุนแรงเกินกว่าระดับของการลงโทษที่ใช้กับอาชญากรรมที่มีความรุนแรงมากกว่า

ส่วนที่ 4 ปัญหาและผลกระทบจากการกำหนดฐานความผิดการละเมิดลิขสิทธิ์ในทางอาญา จะอภิปรายใน 5 เรื่อง ดังนี้

1. มิติทางทฤษฎีกฎหมายอาญา

1.1 ในส่วนการบังคับใช้กฎหมาย การนำมาตราทางอาญามาใช้เป็นเครื่องมือในการบังคับเพื่อประโยชน์เอกชน ส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับใช้กฎหมายและชุมชนเสื่อมเสียไปทำให้ความเคารพกฎหมายของประชาชนลดลง กฎหมายไม่สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมที่สังคมไม่ปรารถนา เช่น การเลือกปฏิบัติ ปัญหาการรับสินบน เป็นต้น

1.2 ในส่วนที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม รัฐเข้าไปล่วงละเมิดสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคลมากเกินไป การกำหนดให้การกระทำที่ไม่สมควรเป็นความผิดส่งผลให้มีผู้กระทำผิดจำนวนมากเกิดความล่าช้าในการดำเนินคดี และรัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการบังคับใช้กฎหมายเป็นจำนวนมหาศาล กรมราชทัณฑ์ต้องประสบปัญหานักโทษล้นเรือนจำ เป็นการทลายทรัพยากรมนุษย์แล้วยังเป็นภาระต่อรัฐในการเลี้ยงดูผู้ต้องขัง

1.3 ในส่วนที่เกี่ยวกับตัวผู้กระทำผิด ผู้กระทำผิดต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการต่อสู้คดี อาจต้องสูญเสียอิสรภาพ เสียโอกาสในการหารายได้ เลี้ยงชีพในระหว่างดำเนินคดีหรือต้องโทษ รายละเอียดผู้วิจัยจะนำเสนอในหัวข้อที่ 5 ในหัวข้อมิติทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์

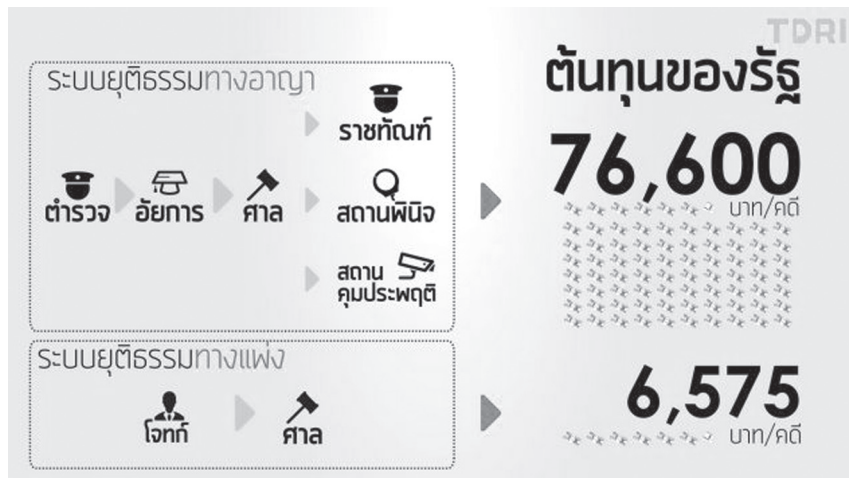
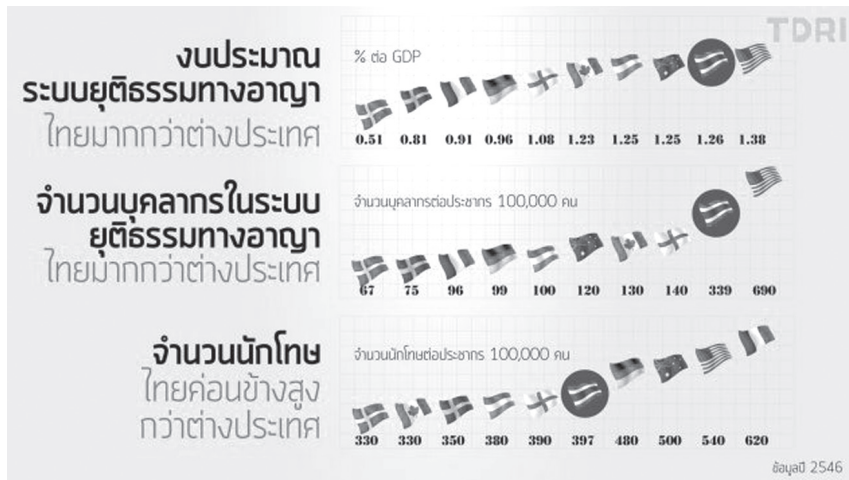
2. มิติทางทฤษฎีอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยา โทษตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 มีอัตราโทษที่สูงทั้งโทษจำคุกและปรับเป็นการกำหนดโทษเพื่อแก้แค้นทดแทน มิใช่เป็นการป้องกันสังคมและดัดนิสัยผู้กระทำผิดให้กลับตัวเป็นพลเมืองดี การใช้โทษที่มีความรุนแรงโดยไม่พิจารณาถึงประสพการณ์และความจำเป็นจริงที่สังเกตได้ในสังคมมาใช้เป็นเกณฑ์ตัดสิน จึงเป็นการกำหนดอัตราโทษโดยไม่มีเหตุจำเป็น

เกินความยุติธรรม และไม่ได้สัดส่วนกับความผิด

3. มิติทางสังคมวิทยาและนิติปรัชญา การกำหนดให้การกระทำที่ไม่มีข้อตำหนิตามศีลธรรม ผลจากการกระทำเป็นการล่วงละเมิดต่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของเอกชนโดยแท้ พฤติการณ์ที่ห้ามกระทำส่วนใหญ่เป็นการใช้สอยทรัพย์สินตามปกติตามหลักกรรมสิทธิ์ กฎหมายจึงไม่เป็นธรรม ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการบัญญัติกฎหมายเพื่อเป็นเครื่องมือในการคุ้มครอง ป้องกันสังคม ให้คนในสังคมสามารถอยู่ร่วมกันโดยสงบสุข และมีได้รับผลประโยชน์ที่ขัดกันในสังคมให้สมดุลอยู่ด้วยกันได้ด้วยดี

4. มิติทางสิทธิมนุษยชน การกระทำที่กฎหมายลิขสิทธิ์กำหนดห้าม เช่น ทำซ้ำ ดัดแปลง ฯลฯ เป็นการตัดทอนหลักกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของคนทั้งสังคมสร้างความเสียหายต่อสิทธิมนุษยชนขั้นมูลฐานที่ผู้ใดก็ไม่อาจล่วงละเมิดได้ เช่น สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในการศึกษา และสิทธิในการพัฒนา

5. มิติทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ การคุ้มครองเจ้าของลิขสิทธิ์ในลักษณะให้การผูกขาดส่งผลให้การจัดสรรทรัพยากรและการใช้ทรัพยากรของระบบเศรษฐกิจไม่มีประสิทธิภาพ ผู้ผูกขาดสามารถควบคุมปริมาณหรือกำหนดราคาสินค้าได้ ผู้บริโภคจึงถูกขูดรีดจากผู้ผูกขาด ในส่วนประสิทธิภาพในกระบวนการผลิต การผูกขาดทำให้ขาดความกระตือรือร้นในการเพิ่มประสิทธิภาพที่จะลดต้นทุน และราคา ขาดแรงจูงใจที่จะปรับปรุงพัฒนาด้านเทคนิค และคุณภาพสินค้า ผู้ผูกขาดไม่ได้รับผลกระทบจากความไร้ประสิทธิภาพของตน ที่สำคัญ การกำหนดให้การละเมิดลิขสิทธิ์เป็นความผิดทางอาญาจะต้องใช้งบประมาณในการบังคับใช้กฎหมายจำนวนมหาศาล และไม่คุ้มค่า รายละเอียดปรากฏตามตัวเลขตามภาพประกอบ

ที่มา <https://tdri.or.th/2013/09/thinkx2-16/>

ข้อเสนอแนะ

แนวทางในการปรับปรุงกฎหมาย ให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหา และให้สังคมไทยได้ประโยชน์จากการให้ความคุ้มครองสิทธิขั้นสูงสุด ควรอยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ ดังนี้

1. การคุ้มครองในทางอาญาควรให้ความคุ้มครองไม่เกินตามที่กำหนดไว้ใน TRIPs โดยกำหนดให้เป็นความผิดอาญาเฉพาะฐานความผิดละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงเพื่อการค้า

2. ความผิดฐานความผิดละเมิดลิขสิทธิ์โดยตรงเพื่อการค้า ควรกำหนดกำหนดพฤติการณ์และลักษณะการกระทำละเมิด เช่น การกระทำความผิดซ้ำ ปริมาณและรายได้จากการละเมิด

3. ระยะเวลาไม่ควรกำหนดระยะเวลาโทษขั้นต่ำ โดยกำหนดระยะเวลาโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี

4. ควรยกเลิกฐานความผิดละเมิดลิขสิทธิ์มิใช่เพื่อการค้า และความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์โดยอ้อมเพื่อการค้าและมีมิใช่เพื่อการค้า

REFERENCES

- Drahos, P. (1996). **A philosophy of intellectual property**. Hampshire : Ashgate Publishing Limited.
- Hart, H. L. A. (1968). **Punishment and responsibility**. Oxford: Clarendon Press.
- James, R. S. et al. (1980). **Copinger and Skone James on Copyright**. London: Sweet & Maxwell.
- Nanakorn, K. (2013). **Criminal Justice**. Bangkok: Vinythai Publications. (in Thai)
- Packer, H. L. (1968). **The limits of the criminal sanction**. CA: Stanford University Press.
- Pinyosinwat, T. (2009). **Rationale for the protection of intellectual property rights**. Bangkok: Thammasat University. (in Thai)
- sawangkun, J. (1987). **Use of copyright**. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Suppaphasiri, T. (1996). **Copyright law description**. Bangkok: Online Bookstore. (in Thai)
- Stewart, M. S. (1983). **International Copyright and Neighbouring Rights**. Oxford: Basil Blackwell.
- Walker, N. (1980). **Punishment danger and stigma**. Oxford: Basil Blackwell.